

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	33706
Nom	Educació secundària i permanent
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	4.5
Curs acadèmic	2023 - 2024

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1307 - Grau de Pedagogia	Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació	4	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1307 - Grau de Pedagogia	100 - Didàctica II	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
GARCIA RUBIO, JUAN	100 - Didàctica i Organització Escolar

RESUM

La progressiva extensió de l'educació, pròpia de la segona meitat del segle passat, va portar a la reorganització de l' ensenyament secundari i fins i tot a la generalització i obligatorietat de part d'ella, si bé amb polítiques educatives i curriculars diverses. Aquests canvis són conseqüència de múltiples factors econòmics, socials i culturals i no estan exempts de incoherències i problemes en la seua planificació, implantació i desenvolupament. La tensió fonamental que es manifesta en aquestes polítiques és la relacionada amb el caràcter segregador o integrador que ha d'assumir, en especial, aquesta etapa del sistema educatiu, convertida en la pedra angular de les trajectòries posteriors dels subjectes escolaritzats en ella. D'altra banda, la massificació de l'educació secundària accentua, en les societats contemporànies, la crisi del programa institucional amb el que va ser concebuda aquesta etapa. Això, a la seua vegada, repercuteix en la naturalesa i sentit del treball del professorat i en el significat i utilitat de les activitats escolars dels estudiants. Allò que es pretén en aquesta matèria és treballar sobre aquests problemes, analitzant la seua complexa naturalesa i les alternatives estratègiques per a la seua resolució. Amb aquest fi, utilitzarem textos de referència i exercicis sobre casos i situacions concretes dels centres escolars, així com informes i documents de diferents agències, institucions i organitzacions. D'altra banda, l'educació es contempla com un procés que es produeix al llarg de la vida, i en aquest sentit analitzarem i aprofundirem en la conceptualització de l'educació permanent, de la qual l'educació per a adults és únicament una part d'aquesta.

Nota: aquesta guia s'incorpora al espai web en resposta al comunicat fet per les vicerectores Maria Vicenta Mestre Escrivá i Isabel Vázquez Navarro al Departament de Didàctica i Organització Escolar en data 18/04/2016. Comunicat disponible en:
http://www.uv.es/didorg/guiesdocents/escrit_vicerectores.pdf

CONEXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

No shan especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

COMPETÈNCIES

1307 - Grau de Pedagogia

- Que els estudiants siguen capaços de desenrotllar un aprenentatge autònom al llarg de la vida.
- Que els estudiants adquirisquen compromís amb la identitat, desenrotllament i ètica professional
- Que els estudiants tinguen la capacitat per a realitzar investigacions educatives en diferents contextos.
- Que els estudiants compreguen els referents teòrics que constituïxen al ser humà com a protagonista de l'educació.
- Que els estudiants siguen capaços de diagnosticar necessitats, situacions complexes i possibilitats de les persones per a fonamentar les accions educatives.
- Que els estudiants siguen capaços de dissenyar plans, programes, projectes accions i recursos educatius en diferents contextos.
- Que els estudiants sàpien elaborar instruments per a l'arreplega i anàlisi d'informació educativa.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

* Poseir i comprendre els coneixements en l'àrea de l'educació secundària general.

- * Aplicar els coneixements d'una forma professional dins de l'àrea d'estudi de Pedagogia.
- * Reunir i interpretar dades rellevants relatives a l'Educació Secundària i Permanent.
- * Saber transmetre informació, idees, problemes i solucions relatius a l'Educació Secundària i Permanent.
- * Desenvolupar habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors.

Nota: Els programes de les professores i els professors estan disponibles en:

<http://www.uv.es/didorg/guiesdocents/>

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Configuració socio-històrica de l'ensenyament secundari

Auge i decadència de les reformes comprensives. El cas singular del sistema educatiu espanyol. Determinacions internacionals de l'educació secundària.

Nota: Els programes de les professores i els professors estan disponibles en:

<http://www.uv.es/didorg/guiesdocents/>

2. Estudiants i professorat de Secundària

Crisi de legitimitat de l'escola secundària. Diversitat, heterogeneïtat y desigualtat.

Formació inicial i desenvolupament professional del professorat. Constitució i crisi en les identitats professionals.

3. La configuració del currículum en secundària

Política curricular de les últimes reformes (LOGSE, LOCE, LOE, LOMCE, LOMLOE). El desenvolupament curricular en els centres.

4. Organització de les institucions d'ensenyament secundari

Reestructuració escolar i autonomia. Regulacions de l'organització dels centres de

Secundària. Concepcions del paper del Psicopedagog/a.

5. L'educació permanent

Concepcions i supostos bàsics de l'educació permanent. De la funció compensatòria a la formació per a l'adquisició de competències laborals. Projectes educatius per a la ciutadania.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	30,00	100
Pràctiques en aula	15,00	100
Elaboració de treballs en grup	15,00	0
Elaboració de treballs individuals	15,00	0
Estudi i treball autònom	10,00	0
Lectures de material complementari	10,00	0
Preparació de classes de teoria	3,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	4,50	0
Resolució de casos pràctics	10,00	0
TOTAL	112,50	

METODOLOGIA DOCENT

Les classes serán teòrico-pràctiques. Els temes es desenvoluparan fonamentalment a través de la lectura d'articles acadèmics, complementant aquesta modalitat d'ensenyament amb altres activitats concordes amb els temes tractats (comentaris de text, exercicis grupals, dinàmiques de grup que ajudin a consolidar els diferents coneixements teòrics impartits en els temaris, etc.).

Nota: Els programes de les professores i els professors estan disponibles en:

<http://www.uv.es/didorg/guiesdocents/>

AVALUACIÓ

Es proposa la realització d'una prova sobre qüestions fonamentals de la matèria i, alternativament, la realització d'un programa d'exercicis. A més dels controls establerts de manera continuada, es consideraran les produccions o treballs realitzats, la qualitat de les respostes en diferents proves, l'assistència i participació en activitats pràctiques, tallers i seminaris, realització de treballs individuals o en grup. La ponderació que s'atorgarà a cadascun dels aspectes per determinar la qualificació s'establirà d'acord amb la rellevància de les activitats i treballs desenvolupats en cada cas.

Nota: Els programes de les professores i els professors estan disponibles en:

<http://www.uv.es/didorg/guiesdocents/>

REFERÈNCIES

Bàsiques

- DARLING-HAMMOND, L.: El derecho de aprender. Crear buenas escuelas para todos Barcelona: Ariel, 2001. (pp. 411-419).

Complementàries

- APPS, J. y ABREU, S.: Problemas de la educación permanente. Barcelona: Ed. Paidós, 2007 (1ª ed., 9ª imp.)
- BROCKBANK, A. y MCGILL, I.: Aprendizaje reflexivo en la educación superior. Madrid: Morata, 2008 (1ª ed., 2ª imp.)
- CASTELLÓ, R. i APARICIO, P.: Diagnosi i implementació de plans territorials d'educació permanent. Xàtiva: Edicions del CREC, 2007
- DUBET, F.: La escuela de las oportunidades. Barcelona: Ed. Gedisa, 2006
- FEITO, R. (Coord.): Sociología de la Educación Secundaria. Barcelona: Ed. Graó, 2010
- FERNANDEZ ENGUITA, M.: Integrar o segregar: la escuela secundaria en los países industrializados. Barcelona: Laia, 1986
- FERNANDEZ ENGUITA, M.: Sociología de las instituciones de educación secundaria. Barcelona: ICE Hòrsori, 1997
- FERNANDEZ SIERRA, J.: El trabajo docente y psicopedagógico en educación secundaria. Málaga: Aljibe, 1995
- FERNANDEZ SIERRA, J.: Acción psicopedagógica en educación secundaria: reorientando la orientación. Málaga: Aljibe, 1999
- GIMENO SACRISTAN, J. (comp.): Educar por competencias, ¿qué hay de nuevo? Madrid: Morata, 2008 (Archivo de Internet, 2009)

- HARGREAVES, A.; EARL, L.; y RYAN, J.: Una educación para el cambio: reinventarla educación de los adolescentes. Barcelona: Octaedro, 2008
- HARGREAVES, A.: Enseñar en la sociedad del conocimiento. Barcelona: Octaedro, 2003
- GELPI, E.: Educación permanente. Xàtiva: Edicions del CREC, 2005
- OBIOLS, G. y DI SEGNI DE OBIOLS, S.: Adolescencia, posmodernidad y escuela secundaria. La crisis de la enseñanza media. Buenos Aires: Kapelusz, 1992
- PUELLES, M. de (Dir.): Política, legislación e instituciones en la educación secundaria Barcelona: ICE Horsori, 1996
- REQUEJO, A.: Educación permanente y educación de adultos: intervención socio- educativa en la edad adulta. Barcelona: Editorial Ariel, 2003
- VARELA, J.: Las reformas educativas a debate (1982-2006). Madrid: Morata, 2008
- VIÑAO, A.: Sistemas educativos, culturas escolares y reformas. Madrid: Morata, 2006 (1ªe., 2ªimp.)
- APARICIO, P. [et al.]: Educació permanent, globalització i moviments socials. Xàtiva: Edicions del CREC, 2008
- ESCUDERO, J. M. (2009). Fracaso escolar y exclusión educativa. Editorial Profesorado, Revista de Currículum y Formación de Profesorado, 13 (3), pp. 3-9.
- FERNÁNDEZ ENGUITA, M., MENA, M. y RIVIERE, J. (2010) Fracaso y Abandono escolar en España. La Caixa. Colección Estudios Sociales nº 29
- GELPI, E.: Educación permanente. Xàtiva: Edicions del CREC, 2005
- GIMENO SACRISTAN, J. (2000). La educación obligatoria: su sentido educativo y social. Madrid: Morata.
- MARTÍNEZ GARCÍA, J. S. (2009). Fracaso escolar, PISA y la difícil ESO. Revista de la Asociación de Sociología de la Educación, vol. 2, nº 1, pp. 56-85.